

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

II. NÁRODNÍ SETKÁNÍ STAROSTŮ, PRIMÁTORŮ A HEJTMANŮ ČR

Vodní a odpadové hospodářství – dotace, financování

Příspěvek resortu MZe

**Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu
rozvoje venkova 2014 – 2020**

Ing. Josef Tabery

Ředitel odboru Řídící orgán PRV, Ministerstvo zemědělství

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

V rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020 je v Opatření 4. Investice do hmotného majetku, Podopatření 4.3 Podpora na investice do infrastruktury související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se zemědělství a lesnictví, definována mj. **operace 4.3.1 Pozemkové úpravy**.

Přehled zaregistrovaných, schválených a proplacených projektů v programovém období 2007 – 2013 (stav k 31. 12. 2015)

	Celkem
Počet zaregistrovaných projektů (ks)	1 064
Částka za zaregistrované projekty (Kč)	5 577 538 096
Počet schválených projektů (ks)	866
Částka za schválené projekty (Kč)	4 425 097 350
Podané žádosti o proplacení (ks)	866
Částka za podané žádosti o proplacení (Kč)	4 233 179 720
Proplacené projekty (ks)	866
Proplaceno (Kč)	4 181 228 986

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

V současném programovém období 2014 – 2020 bylo aktuálně podáno celkem **35 projektů** s požadovanou výší dotace **cca 280 mil. Kč**.

Popis a zaměření operace

- Operace napomáhá k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků vlastníků půdy v daném katastrálním území.
- V rámci pozemkové úpravy se zpracovává tzv. plán společných zařízení.
- Projekty realizované v rámci operace směřují k **ochraně půdy**, přispívají k prevenci vodní a větrné eroze, **zabraňují degradaci půdy** vyplavováním živin, zamokřením aj. Zároveň tak **napomáhají lepšímu hospodaření s vodou** (neškodný odvod vody a její retence, protipovodňová a vodohospodářská opatření, aj.).

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Definice žadatele/příjemce dotace

Státní pozemkový úřad – resp. pobočky krajských pozemkových úřadů.

Druh a výše dotace

Druh dotace: přímá nenávratná dotace.

Výše dotace: 100 % způsobilých výdajů.

Příspěvek EZFRV činí 49,5 % veřejných výdajů.

Příspěvek ČR činí 50,5 % veřejných výdajů.

Částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt činí od 300 tis. Kč do 50 mil. Kč včetně DPH. Pro období let 2014 – 2020 je na pozemkové úpravy vyčleněno 130 mil. EUR.

Záměry

- a) geodetické práce
- b) realizace plánů společných zařízení

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Záměr a) geodetické práce řeší především:

- zaměření území a všech polohopisných prvků a další geodetické práce prováděné za účelem zpracování návrhu pozemkových úprav,
- vytyčení nově navržených pozemků na základě schváleného návrhu pozemkových úprav.

V **záměru b)** realizace plánů společných zařízení jsou realizovány zejména:

- opatření ke zpřístupnění především zemědělských a lesních pozemků (mimo intravilán),
- **protierozní opatření pro ochranu půdního fondu,**
- **vodohospodářská opatření** sloužící k neškodnému odvedení nebo rozlivu povrchových vod a ochraně území před záplavami, k zvýšení retenční schopnosti krajiny a opatření pro omezení dopadu zemědělského sucha (např. retenční nádrže apod.),
- opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Preferenční kritéria záměru b) zaměřena na ochranu vod a půdy

- **Č. 3:** „Více než 50% výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je vynaloženo na realizaci **protipovodňových opatření** sloužících k retenci a retardaci vody v povodí “
- **Č. 4:** „Více než 10% výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je vynaloženo na realizaci **protierozních opatření** “
- **Č. 8:** „Více než 30% výdajů, ze kterých je stanovena dotace, se týká **realizace vodohospodářských a protipovodňových opatření**, které se nachází v záplavovém území dle zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, nebo do něj alespoň částečně zasahuje“
- **Č. 9:** „Více než 20% výdajů, ze kterých je stanovena dotace, se týká realizace **protierozních opatření**, která alespoň částečně zasahují na silně erozně ohrožené území“

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Funkce ochrany vod a půdy

Pozemkové úpravy:

- pomáhají zadržet vodu v krajině a brání erozi,
- umožňují úpravu drobných vodních toků, budování nových nádrží, protipovodňové úpravy jako jsou např. suché nádrže (pro nárazové zdržení vody v krajině) nebo malé vodní nádrže (pro retenci vody v krajině), které jsou dále využitelné v obdobích sucha,
- řeší také odvodnění pozemků (drenážní a povrchové), resp. optimalizaci vlhkosti a provzdušenosti půd z hlediska potřeb zemědělských plodin, zpracovatelnosti půdy a její únosnosti pro zemědělské mechanismy,
- představují velice účinný nástroj na ochranu půdy

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Funkce ochrany vod a půdy

V oblasti ochrany půdy řeší pozemkové úpravy následky zejména vodní eroze, a to prostřednictvím organizačních, agrotechnických a technických opatření.

Organizační opatření zahrnují:

- návrh optimálního tvaru a velikosti půdního bloku,
- návrh vhodného umístění pěstovaných plodin,
- delimitaci druhů pozemků,
- návrh pásového pěstování plodin.

Agrotechnická opatření zahrnují:

- setí/sázení po vrstevnici,
- ochranné obdělávání,
- hrázkování,
- důlkování.

Pozn.: Pozemkové úpravy pouze navrhují provádění agrotechnických operací ve směru vrstevnic, jako jsou např. směr orby, setí a ostatní kultivační a sklizňové operace. V praxi však často dochází k tomu, že tyto návrhy nejsou uživateli půdy respektovány.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Funkce ochrany vod a půdy

Technická opatření zahrnují:

- protierozní meze, protierozní příkopy,
- průlehy,
- zatravněné dráhy soustředěného odtoku,
- polní cesty s protierozní funkcí,
- ochranné hrázky,
- protierozní nádrže,
- terasy,
- terénní urovnávky.

V rámci protierozních opatření pozemkových úprav vznikají například protierozní hrázky, meze, příkopy, průlehy, dále zasakovací pásy, větrolamy, terasy, protierozní nádrže (tzv. poldry) a dochází také k sanaci strží a výmolů.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Způsobilé výdaje (1)

Záměr b) realizace plánů společných zařízení

kód	Popis výdaje		
001	Polní cesta vč. doprovodných objektů (vyjma cestních příkopů)	001.01	Polní cesta hlavní
		001.02	Polní cesta vedlejší
		001.03	Polní cesta doplňková
002	Protierozní opatření	002.01	Ochranné zatravnění nebo zalesnění na ploše
		002.02	Zatravněné zasakovací pásy, spádnice, údolnice nebo zasakovací lesní pásy, travnatá cesta
		002.03	Větrolamy
		002.04	Terasy
		002.05	Protierozní meze, příkopy (záchytné, svodné, cestní), průlehy (sběrné, svodné), hrázky
		002.06	Protierozní nádrže, tzv. poldry
		002.07	Sanace strží a výmolů (jedná se o protierozní opatření)

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Způsobilé výdaje (2)

Záměr b) realizace plánů společných zařízení

003	Vodohospodářská a protipovodňová opatření	003.01	Ochranné zatravnění zdrojových lokalit (infiltrační zóny) a ochranných pásů a sedimentačních pásů podél toků a nádrží
		003.02	Cestní, sběrné a svodné příkopy a svodné průlehy
		003.03	Záchytné příkopy a průlehy/meze s retenčním prostorem
		003.04	Ochranné nádrže s retenčním prostorem (ochrana před povodněmi)
		003.05	Úpravy toků (vodohospodářské, revitalizační)
		003.06	Inundační hráze malých toků
		003.07	Odvodňovací a zatrubněné příkopy (vč. silničních)
004	Opatření pro omezení dopadu zemědělského sucha	004.01	Nádrže se stálým nadržáním (zásobní funkce)
		004.02	Mokřady

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Způsobilé výdaje (3)

Záměr b) realizace plánů společných zařízení

005	Ekostabilizační opatření	005.01	Biocentra lučních ekosystémů ÚSES
		005.02	Biocentra a interakční prvky ÚSES i mimo ÚSES
		005.03	Biokoridory a liniové prvky ÚSES i mimo ÚSES
		005.04	Obnovení biotopu na závad. odvodnění
		005.05	Malá nádrž napájená z odvod. systémů
006	Ostatní společná zařízení	006.01	Ostatní společná zařízení
007	Výdaje na projekční a průzkumné práce a inženýrskou činnost vynaložené během realizace projektu	007.01	Výdaje na projekční a průzkumné práce a inženýrskou činnost vynaložené během realizace projektu

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Příklad úspěšně realizovaných projektů

Pozemkový úřad Plzeň – Jih

Realizace polní cesty HPC 6 v k. ú. Roupov

- **Typ opatření:** Realizace plánů společných zařízení – zpřístupnění pozemků
- **Období realizace:** 07/2009 – 11/2009
- **Zhotovitel:** Eurovia Silba a.s., Plzeň, Lobežská 74
- **Zdroj financování:** opatření I.1.4 Programu rozvoje venkova (PRV) – 5. kolo
- **Celkové náklady:** 9 195 985 Kč
(včetně projektové dokumentace apod.)
- **Financováno z PRV:** 7 538 706 Kč

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy v období 2014 – 2020

Příklad úspěšně realizovaných projektů

Pozemkový úřad Kutná Hora

Obnova rybníka Katovna v k. ú. Opatovice

- **Typ opatření:** Realizace plánu společných zařízení – vodohospodářské opatření
- **Období realizace:** 8/2009 – 8/2010
- **Zhotovitel:** SYNER VHS Vysočina, a.s., na Hranici 14, Jihlava
- **Zdroj financování:** opatření I.1.4 Programu rozvoje venkova (PRV) – 5. kolo
- **Celkové náklady:** 6 650 676 Kč
(včetně projektové dokumentace apod.)
- **Financováno z PRV:** 5 315 759 Kč

Před realizací

Po realizaci

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

Popis a zaměření operace

- Operace podporuje realizaci preventivních opatření před povodňovými situacemi a snižuje tak následný rozsah škod způsobených těmito extrémními jevy.
- V rámci tohoto opatření jsou podporovány projekty malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystřin nebo stabilizací strží.
- Operace je zacílena na lesní pozemky na území celé ČR (mimo Prahu) a vodní toky, popř. jejich části a vodní útvary, které se nacházejí v rámci lesních pozemků.

Definice žadatele/příjemce dotace

- Soukromí a veřejní vlastníci, nájemci a pachtýři lesa a jejich sdružení

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

Výše dotace

- Výše dotace: 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 100 000 Kč
- Maximální výdaje na projekt: 5 000 000 Kč

Způsobilé výdaje

- Výstavby a opravy retenčních nádrží a objektů hrazení bystřin
- Preventivní protipovodňová opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích (zkapacitnění koryta vodního toku, stabilizace koryta, zabezpečení břehů)
- Protierozní opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích (hrazení a stabilizace strží, zábrany sesuvů půdy, sanace erozních rýh)
- Projekční a průzkumné práce a inženýrská činnost během realizace projektu

Preferenční kritéria

- převažující kategorie lesa; riziková povodí IV. řádu; plocha, ke kterému se úprava vztahuje; podání jedné žádosti

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách

Popis a zaměření operace

- Operace podporuje snížení rozsahu škod způsobených přírodními katastrofami a katastrofickými událostmi.
- Jedná se o kalamity na lesních porostech způsobené abiotickými vlivy, tj. klimatickými a dalšími faktory (bořivý vítr, přívalové deště a povodňové situace, mokrý sníh, sucho).
- Podpora je podmíněna úředním uznáním výskytu přírodní katastrofy Lesní ochranou službou.
- Operace je zacílena na lesní pozemky na území celé ČR (mimo Prahu).

Definice žadatele/příjemce dotace

- Soukromí a veřejní vlastníci, nájemci a pachtýři lesa a jejich sdružení.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách

Výše dotace

- Výše dotace: 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 75 000 Kč
- Maximální výdaje na projekt: 40 000 000 Kč

Způsobilé výdaje

- Odstraňování kalamitami poškozených lesních porostů ve stáří do 40 let určených k rekonstrukci
- Příprava ploch po kalamitních těžbách před zalesněním (např. odstranění vývratových koláčů, naorávání, zraňování, terénní úpravy, chemická příprava půdy)
- Umělá obnova sadbou a sítí na plochách po kalamitních těžbách
- Ochrana založených porostů

Preferenční kritéria

- Převažující kategorie lesa, rozsah škod na lesním potenciálu, typ vlastníka, typ kalamity, podání jedné žádosti.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi

Popis a zaměření operace

- Operace podporuje snížení rozsahu škod způsobených povodněmi na lesních pozemcích.
- Je podporováno odstranění škod u povodňových situací, jejichž datum průběhu povodně nesmí být starší 2 let od data podání žádosti o dotaci.
- Operace je zacílena na lesní pozemky na území celé ČR (mimo Prahu) a vodní toky, popř. jejich části a vodní útvary, které se nacházejí v rámci lesních pozemků.

Definice žadatele/příjemce dotace

- Soukromí a veřejní vlastníci, nájemci a pachtýři lesa a jejich sdružení

Výše dotace

- Výše dotace: 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 100 000 Kč
- Maximální výdaje na projekt: 5 000 000 Kč

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi

Způsobilé výdaje

- Odstraňování škod způsobených povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích (sanace břehových nátrží a výmolů, odstranění povodňových nánosů z koryt vodních toků, průtočných nádrží a přilehlých pozemků, odstranění povodňových nánosů v povodí vodních toků, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl např. hrázek)
- Odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystřin a hrazení a stabilizace strží, na lesních cestách a souvisejících objektech
- Projekční a průzkumné práce a inženýrská činnost během realizace projektu

Preferenční kritéria

- převažující kategorie lesa, riziková povodí IV. řádu, typ žadatele, podání jedné žádosti

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.5.1 Investice do ochrany MZD

Popis a zaměření operace

- Operace je zaměřena na podporu hromadné ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (oplocenek) od doby výsadby do stádia zajištění.
- Opatření přispěje k zajištění plnění mimoprodukčních a celospolečenských funkcí lesa a vyšší stabilitě porostů prostřednictvím navýšení podílu a zlepšení zdravotního stavu melioračních a zpevňujících dřevin.
- Meliorační a zpevňující dřeviny zabraňují postupné degradaci lesních půd, podílí se na zlepšování vodního režimu lesních půd, pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům a snižují náchylnost porostů ke kalamitám způsobeným škůdci.
- Opatření je zacíleno na lesní pozemky na území celé ČR (mimo Prahu).

Definice žadatele/příjemce dotace

- Soukromí a veřejní vlastníci, nájemci a pachtýři lesa a jejich sdružení. Žadatelem nemohou být státní podniky.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.5.1 Investice do ochrany MZD

Výše dotace

- Výše dotace: 50 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 20 000 Kč
- Maximální výdaje na projekt: 1 000 000 Kč

Způsobilé výdaje

- Částečná úhrada (50 %) nákladů na hromadnou mechanickou ochranu MZD při založení porostu.

Preferenční kritéria

- Převažující kategorie lesa, typ mechanické ochrany, podání jedné žádosti.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 10.1 Agroenvironmentálně-klimatická opatření

Popis operace

- Podpora způsobů hospodaření šetrných k životnímu prostředí
- Cílem poskytovaných plateb je kompenzovat zvýšené náklady a ušlé příjmy v důsledku přijatého závazku

Implementováno prostřednictvím NV č. 75/2015 Sb.

Definice žadatele/příjemce dotace

- Subjekt obhospodařující v evidenci využití půdy (LPIS) alespoň minimální definovanou výměru zemědělské půdy (uzavírají se pětileté závazky hospodaření)

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 10.1 Agroenvironmentálně-klimatická opatření

Členění opatření

- Integrovaná produkce ovoce
- Integrovaná produkce révy vinné
- Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku
- Ošetřování travních porostů
- Zatravňování orné půdy
- Biopásy
- Ochrana čejky chocholaté
- Zatravňování DSO (dráhy soustředěného odtoku)

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Opatření 11. Ekologické zemědělství

Popis operace

- Ekologický způsob hospodaření je šetrný ke všem složkám životního prostředí (vylučuje z používání některé přípravky na ochranu rostlin, průmyslová hnojiva, řadu léčiv v chovech hospodářských zvířat) a poskytuje základ pro produkci kvalitních surovin a potravin s vysokou přidanou hodnotou, splňující nejvyšší požadavky na bezpečnost potravin.
- Podpora přechodu z konvenčního způsobu hospodaření na ekologický způsob hospodaření a zachování způsobů ekologického hospodaření
- Cílem poskytovaných plateb je kompenzovat zvýšené náklady a ušlé příjmy v důsledku přijatého závazku

Implementováno prostřednictvím NV č. 76/2015 Sb.

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Opatření 11. Ekologické zemědělství

Definice žadatele/příjemce dotace

- zemědělský podnikatel splňující definici aktivního zemědělce obhospodařující v evidenci využití půdy (LPIS) alespoň minimální definovanou výměru zemědělské půdy (uzavírají se pětileté závazky hospodaření)

Členění opatření

podpora poskytována na: ornou půdu,
trvalé travní porosty,
ovocné sady a
krajinotvorné sady

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů

Popis operace

- Zalesnění zemědělské půdy včetně poskytnutí péče o založený porost a náhrady za ukončení zemědělské činnosti.
- Podpora je zacílena na vymezenou zemědělskou půdu v LPIS, která je definována jako vhodná k zalesnění.

Implementováno prostřednictvím NV č. 185/2015 Sb.

Způsobilé náklady

- náklady na založení lesního porostu na zemědělské půdě
- náklady na péči o založený porost včetně výchovných zásahů po dobu 5 let
- náhrada za ukončení zemědělské činnosti po dobu 10 let
- *podporu nelze poskytnout na výsadbu RRD, výmladkových plantáží a vánočních stromků*

Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020

Operace 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů

Definice žadatele/příjemce dotace

- Soukromý a veřejný vlastník, nájemce, pachtýř a výpůjčitel půdy a jejich sdružení a spolky. V případě státní půdy může být podpora poskytnuta pouze tehdy, hospodaří-li na ní soukromý subjekt nebo obec. Podpora na zalesnění pozemků, jejímž vlastníkem jsou veřejné orgány, kryje pouze náklady na založení lesního porostu.

**Možnosti podpory ochrany vod a půdy v rámci Programu rozvoje
venkova 2014 – 2020**

Děkuji za pozornost!

